

the 1990s, the number of studies on the effects of the environment on human health has increased significantly. The most common environmental health problems are: air pollution, noise, water pollution, soil pollution, and the use of pesticides and pharmaceuticals (WHO 2002).

Water pollution is one of the most serious environmental health problems. It is a global problem that affects millions of people worldwide. The World Health Organization (WHO) estimates that 1.1 billion people lack access to clean drinking water, and 2.6 billion lack access to basic sanitation (WHO 2002). Water pollution is caused by a variety of factors, including industrial discharges, agricultural runoff, and municipal sewage. The most common pollutants in water are: heavy metals, pesticides, herbicides, and pharmaceuticals (WHO 2002).

Water pollution can have a variety of adverse effects on human health. It can cause acute and chronic diseases, including: cancer, neurological disorders, reproductive problems, and developmental delays in children (WHO 2002). Water pollution can also affect the environment, leading to the death of fish and other aquatic organisms, and the degradation of ecosystems (WHO 2002).

The objective of this study was to determine the levels of heavy metals in water samples from a polluted area in the city of Rio de Janeiro, Brazil. The study was conducted in the city of Rio de Janeiro, Brazil, in the area of the bay of Guanabara, which is one of the most polluted areas in the city (WHO 2002).

The study was conducted in the city of Rio de Janeiro, Brazil, in the area of the bay of Guanabara, which is one of the most polluted areas in the city (WHO 2002). The study was conducted in the city of Rio de Janeiro, Brazil, in the area of the bay of Guanabara, which is one of the most polluted areas in the city (WHO 2002).

The study was conducted in the city of Rio de Janeiro, Brazil, in the area of the bay of Guanabara, which is one of the most polluted areas in the city (WHO 2002). The study was conducted in the city of Rio de Janeiro, Brazil, in the area of the bay of Guanabara, which is one of the most polluted areas in the city (WHO 2002).

JACK LONDON
Deniz Kurdu

JACK LONDON

12 Ocak 1876'da Amerika Birleşik Devletleri'nin San Francisco kentinde doğdu. Gerçek adı John Griffith Chaney'dir. Maddî sıkıntılar nedeniyle küçük yaşta okulu bırakıp gazete satıcılığı, tayfalık, balıkçılık, istiridyе korsanlığı, gazetecilik, sahil koruma devriyeliği gibi çeşitli işler yaptı.

1897'de Klondike bölgesinde altın arayanlara katıldı.

Başlıca eserleri *Vahşetin Çağrısı* (1903), *Deniz Kurdu* (1904), *Beyaz Diş* (1906), *Demir Ökçe* (1908) ve *Martin Eden*'dir (1909).

22 Kasım 1916'da hayatını kaybetti.

The Sea-Wolf

İletişim Yayınları 2833 • İletişim Çocuk Klasikleri 11

ISBN-13: 978-975-05-2752-4

© 2019 İletişim Yayıncılık A. Ş. / 1. BASIM

1. Baskı 2019, İstanbul

YAYINA HAZIRLAYAN Necdet Dümelli

TASARIM Suat Aysu

KAPAK ve İÇ İLLÜSTRASYONLAR Seda Mit

UYGULAMA Hüsnü Abbas

DÜZELTİ Nebiye Çavuş

BASKI Sena Ofset • SERTİFİKA NO. 45030

Litros Yolu, 2. Matbaacılar Sitesi, B Blok, 6. Kat, No: 4NB 7-9-11

Topkapı, 34010, İstanbul, Tel: 212.613 38 46

CİLT Güven Mücellit • SERTİFİKA NO. 45003

Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırımı Caddesi, Gelincik Sokak,

Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları • SERTİFİKA NO. 40387

Binbirdirek Meydanı Sokak, İletişim Han 3, Fatih 34122 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

JACK LONDON

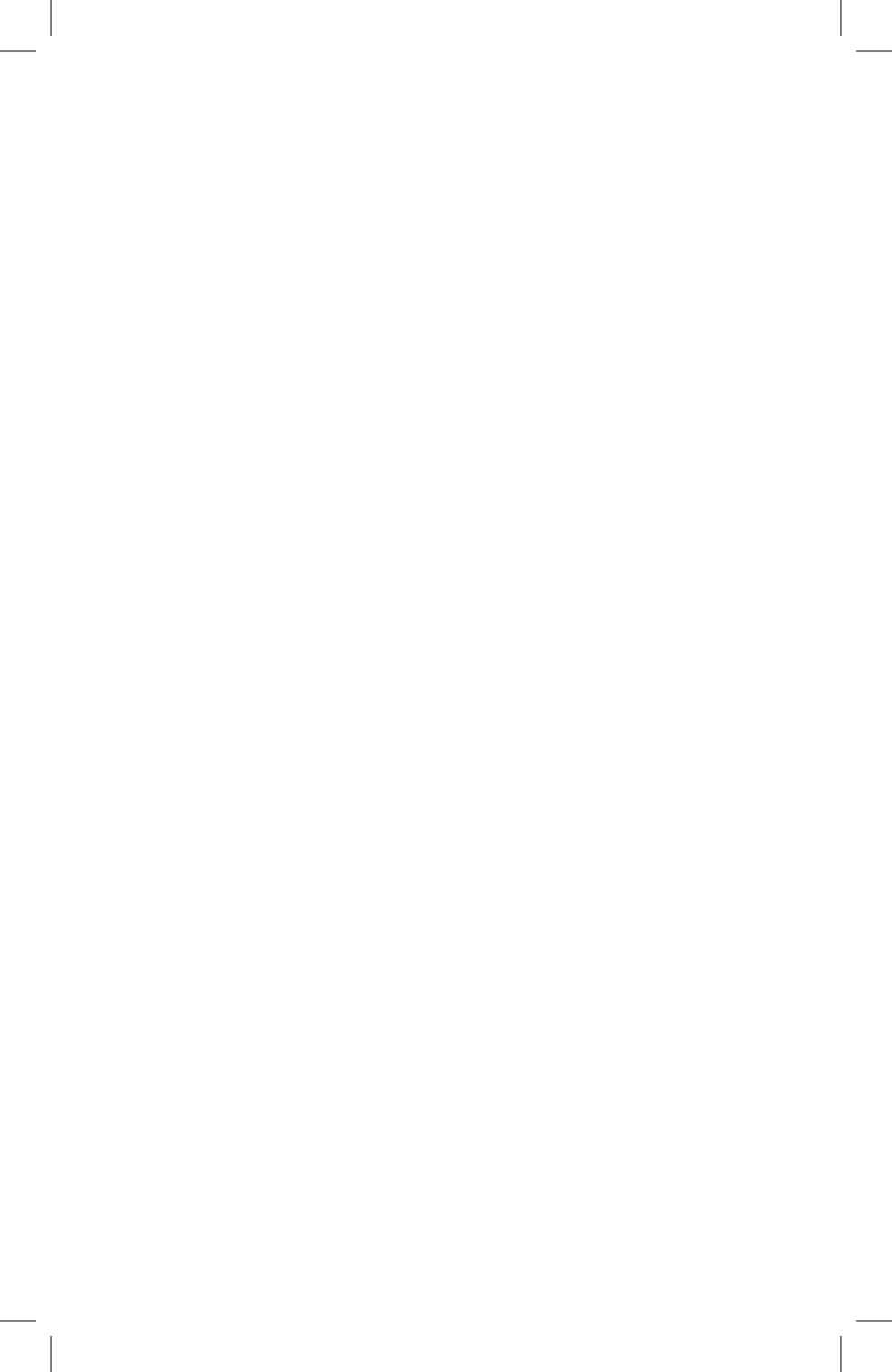
Deniz Kurdu

The Sea-Wolf

ÇEVİREN
DENİZ ÖZMEN

iletişim

Ö N S Ö Z

Kimi yazarlar deneyimlerinden, anılarından yola çıkarak kurmaca metinlerini başarılı bir biçimde oluşturur, dahası deneyimin kendisini bir yazı materyali olarak görür. Jack London, 1800'lü yılların sonlarında San Francisco'da tekneyle dolaşırken, veyahut çalıştığı gemiyle Japonya'ya giderken, aklında *Deniz Kurdu*'nu yazmak yoktu muhtemelen. Fakat bu romanı yazarken, bahsedilen dönemdeki deneyimlerinden faydalanmadığını söylemek yanlış olacaktır. Durum böyle olunca, bu deneyimin öncesine ve sonrasına göz atmak, *Deniz Kurdu*'nu anlamak için fayda sağlayabilir.

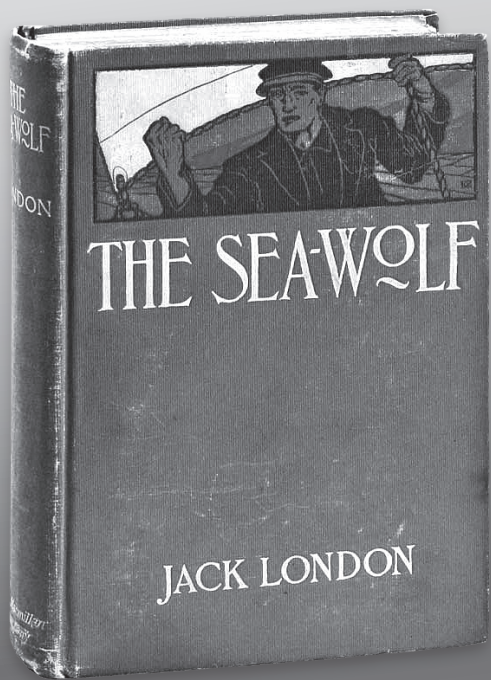
1876'da San Francisco'da doğan London, küçük yaşta çalışmaya başladı. On üç yaşındayken bir konserve fabrikasında çalışıyordu. Bu iş, uzun çalışma saatleri nedeniyle oldukça zorlayıcıydı. London bu yüzden sütanesi Virginia Prentiss'ten borç alıp bir tekne satın aldı. Böylece *Deniz Kurdu*'nu yazarken ihtiyacı olacak denizcilik bilgisini de elde

etmeye başladı. Teknesiyle istiridye avlıyordu. Fakat tekne kısa bir süre sonra hurda oldu. Denizcilik alanında çalışmaya devam etmek isteyen London bir uskunada işe girdi ve bu uskunayla Japonya'ya doğru yola çıktı. Dönüşünde ülke-deki politik ortam değişmişti. Yazar, çeşitli protesto gösterilerine katıldı. Aynı zamanda lisede öğrenciliğe devam etti. Okul gazetesine yazılar yazarak edebiyat kariyerine de başlamış oldu. Liseyi bitirip California Üniversitesi'ne girdi. Fakat parasal sıkıntılar nedeniyle üniversiteyi bitiremedi. Üniversiteyi bırakmadan önceki kısa sürede, çalışmalarını Heinold's adındaki barda yaptı. Burası yazacağı romanlar için oldukça önemli bir yerdi. Çünkü denizciler bara sık sık uğruyordu. London, *Deniz Kurdu*'ndaki Kurt Larsen karakterine ilham veren Kaptan Alexender McLean'le burada tanıştı. McLean, tıpkı Kurt Larsen gibi, gemisinde acımasız olmasıyla tanınıyordu. Yazar, bu dönemin ardından Klondike Altına Hücumu olarak bilinen madencilik göçüne katıldı. Burada iskorbüt hastalığına yakalandı, zor doğa koşullarıyla mücadele etti. Bu deneyimi, *Vahşetin Çağrısı* adlı romanında kullandı. Üstelik, burada iyice belirginleşen politik görüşleri, romanları için en önemli nokta haline geldi. Döndüğünde, dergilere öykü yazarak para kazanmaya başladı ve kendini tamamen edebiyata verdi.

Deniz Kurdu'nu yazdığı yıl olan 1904'ten önce birkaç öyküsünü ve ünlü romanı *Vahşetin Çağrısı*'nı (1903) yayımlamıştı. Bu kitabın getirdiği tanınırlık sayesinde, *Deniz Kurdu* da büyük ilgi gördü ve çıkar çıkmaz binlerce kopya satıldı. Bu başarının arka planında, yazarın deneyimleri, zor yaşamı ve bunları başarılı bir biçimde kitabına aktarması yatıyordu. Yukarıda da bahsedildiği üzere, bir barda tanıştığı Kaptan McLean'den edebiyat dünyasının en önemli karakterlerinden biri olan Kurt Larsen'i yaratmıştı. Arkadaşları Jack London'a "kurt" diyordu. London bu adı yarattığı karaktere vererek romanına bir otobiyografik öge daha eklemiş ol-

du. Bunların yanı sıra, London yazma işini politik bir mesele olarak görüyordu. Örneğin *Deniz Kurdu*'nda Nietzsche'den, Schopenhauer'den, Darwin'den ve Ömer Hayyam'dan bahsedilir. Bu kişilerin görüşleri karakterler için birer gündelik tartışma konusudur. London, romanının bir deneme metnine dönüşmesi riskini bertaraf eder, bu görüşleri romanını güçlendiren yan yollar olarak kullanmayı başarır. Sonuç olarak zulüm, acımasızlık, aşk ve emek üzerine benzersiz bir roman yazar. Bu roman, çıktıktan yalnızca dokuz yıl sonra, 1913'te filme uyarlanır ve günümüze kadar onlarca uyarlanması yapılmıştır. *Deniz Kurdu* günümüzün en çok okunan kitaplarından biri olarak başarısını bir asırdan uzun bir süredir devam ettiriyor, insanlara mücadele etmenin, emek vermenin önemini anlatıyor.

Bazen şakayla karışık, bütün bunların Charley Furuseth'in başının altından çıktığını düşünmekle beraber, anlatmaya nereden başlayacağımı pek bilemiyorum. Kış aylarında pineklemek ve Nietzsche'yle Schopenhauer okuyarak zihnini dinlendirmek dışında pek ziyaret etmediği, Tamalpais Tepesi'nin gölgesindeki Mill Vadisi'nde yazlık bir kulübesi vardı. Yaz geldiğinde ise şehirde kalıp sıkı çalışmayı, sıcak ve tozlu bir varoluşa katlanmayı tercih ederdi. Benim her cumartesi akşamından pazartesi sabahına kadar onda kalmak gibi bir alışkanlığım olmasaydı, bana bu malum ocak ayının pazartesi sabahı San Francisco Körfezi'nde bir geminin içinde rastlayamazdınız.

Güvenilirliğinden şüphem yoktu; hatta *Martinez* yeni model bir buharlı vapurdu ve Sausalito'yla San Francisco arasındaki yolu dördüncü veya beşinci ke-re katediyordu. Tehlike, körfezi kaplayan ve bir kara adamı olarak beni pek endişelendirmeyen o ağır sis perdesinde yatıyordu. Hatta, çocuksu bir heyecanla geminin ön tarafına, tam kaptan köşkünün altında kalan ön güverteye konuşlanıp gizemli sisin hayal gücümü ele geçirmesine izin verdiğimi gayet iyi hatırlıyorum. Taze bir esintinin eşliğinde, nemli bir bilinmezliğin içinde bir süreliğine yalnızdım – tamamen yalnız olmasam da: başımın üstündeki camdan evde duran dümencinin ve kaptan olduğunu düşündüğüm adamın varlığını belli belirsiz duyumsayarak.

Ne büyük rahatlık diye düşündüğümü anımsıyorum; bir körfezin diğer ucunda yaşayan dostumu ziyaret etmek için sisleri, rüzgârları, akıntıları ve yön bilgisi çalışmamı gereksiz kılan bu işbölümü ne büyük rahatlık. İnsanların birtakım alanlarda uzmanlaşmaları güzel şey, dedim kendi kendime. Kaptan ve dümencinin derin bilgisi, denizden ve yön bulmaktan ancak benim kadar anlayan binlerce insana yetiyordu. Öte yandan, enerjimi bunları öğrenmek yerine başka önemli şeylere harcayabiliyordum; Poe'nun Amerikan edebiyatındaki yerinin bir analizine örneğin – bu, *Atlantic*'in yeni sayısında çıkan makalemin konusudur aynı zamanda. Gemiye ilk bindiğimde, kamarasının önünden geçerken iriyarı

bir beyefendiyi *Atlantic*'in tam da benim makalemin bulunduğu sayfasını okumaktayken fark etmiş, onu muhteris bakışlarla süzmüştüm. İşte yine ortadaydı; kaptanla dümencinin derin bilgisi bu irikiyim beyefendiyi güvenle Sausalito'dan San Francisco'ya taşıyarak, Poe üzerine sahip olduğum ayrıcalıklı bilgileri okuması için ona olanak sağlayan işbölümü.

Kamara kapısını ardından sertçe kapatarak güverteye paldır küldür dalan kırmızı suratlı bir adam düşüncelerimi yarıda kesmeme sebep oldu, neyse ki “Özgürlüğün Gerekliliği: Sanatçı İçin Bir Savunma” adını vermeyi düşündüğüm bir makaleyi çoktan aklımın bir köşesine yazmıştım. Kırmızı suratlı adam kaptan köşküne bir bakış attı, sisi inceledi, bir süre güvertede paldır küldür yukarı aşağı yürüdü (bacakları besbelli takmaydı) ve sonunda, iki yana açılmış bacakları ve suratında keskin bir haz ifadesiyle gelip yanımda durdu. Hayatının denizde geçtiğine hükmederken haksız değildim.

Başıyla kaptan köşkünü selamlayarak, “Saçların vaktinden önce ağarmasına yol açan şeyler böyle pis havalardır işte,” dedi.

“Özel bir baskıyla karşıya karşıya olduğumuzu düşünmemiştim,” diye cevapladım. “Bana A, B, C kadar basit görünüyor. Pusula sayesinde yöne, mesafeye ve hıza hâkimler. Matematiksel bir kesinlikten öte bir şey göremiyorum.”

“Baskı!” dedi homurdanarak. “A, B, C kadar basit! Matematiksel kesinlik!”

Bana bakarken sırtını geriye yaslayarak destek alıyor gibi görünüyordu. “Peki ya Golden Gate’ten bize doğru hızla gelen şu akıntıya ne diyeceksin?” diye buyurdu, hatta feryat etti. “Ne kadar hızla ilerliyor dersin? Bu ne anlama geliyor peki? Şunu duyuyor musun? Bu bir çanlı şamandıra¹ ve biz onun yolunun tam üzerindeyiz! Rotayı nasıl değiştirdiklerine bak şimdi!”

Sisin içinden bir çanın acı çınlaması duyuldu ve dümencinin dümeni korkunç bir hızla çevirdiğini gördüm. Tam karşıımızdan geliyor gibi duyulan çan sesi, şimdi yan tarafımızda kalıyordu. Bizim geminin düdüğü de boğuk boğuk ötüyor, yer yer sisin içinden başka düdük sesleri duyuluyordu.

Misafirim, sağımızdan gelen düdüğü işaret ederek, “Bu da bir çeşit feribot olmalı,” dedi. “Ve şu! Duyuyor musun? Birisi ağızıyla çalıyor. Büyük ihtimalle bir uskuna. Kendinizi kollayın, Bay Uskunacı. Ah, ben de öyle düşünmüştüm. Şimdi kıyamet kopacak!”

Gözlerden saklanan vapur, düdüğünü art arda çalıyor; ağızla çalınan boru dehşete düşürücü bir tarzda ötüyordu.

Kırmızı suratlı adam, telaşlı ısıkların kesilmesi üzerine, “Şimdi de birbirlerine saygılarını sunarak aklanmaya çalışıyorlar,” diye devam etti.

Düdüklerin ve ısıkların dilini anlaşılır bir dile ter-

1 Sisli havalarda, bulunduğu yeri çan çalarak belirten şamandıra – ç.n.

cüme etmiş olmanın heyecanıyla gözleri parlıyor, yüzü ışıldıyordu. “Şurada, solumuzdan gelen şey bir buharlının sireni. O boğazında kurbağa varmış gibi duyulan adam da, akıntıya karşı Heads’ten buraya kadar geldiğine göre buharlı bir yelkenlide diyebilirim.”

Bu sırada cılız, tiz bir ıslık delirmişçesine başladı, sesi tam karşıdan ve epey yakından geliyordu. Bu kez *Martinez*’in çanları duyuldu. Geminin çarkları durdu, nabızı atmaz oldu ve sonra yeniden başladı. Koca koca hayvanların feryatları arasında bir çerkiğin ötüşü kadar cılız ve tiz duyulan bu ıslık, sisin içinden yan yöne fırlayıp hızla silikleşti ve kayboldu. Beni bu konuda da aydınlatması için refakatçime döndüm.

“Şu deli fişeklerden biri ilerliyor,” diye söze girdi. “Neredeyse o beş para etmez veledi batırmadığımızı pişman olacağım! Çok sorun çıkarıyorlar. Hem ne işe yararlar ki? Önüne gelen denyo bir gemiye atlayıp düdüğünü var gücüyle çalarak dünyayı bir uçtan öbür uca katetmeye ve tüm dünyaya ona sahip çıkmaları gerektiğini duyurmaya kalkar, çünkü o kendine sahip çıkamaz! Çünkü o yoldadır! Ve senin de onun hakkını gözetmen gerek! Geçiş hakkı! Genel nezaket! Hiçbir şeyden haberleri yoktur bunların!”

Bu yersiz öfke patlaması beni epey eğlendirmişti ve o, öfkeyle bir aşağı bir yukarı yürürken, ben de kendimi sisin cazibesine bıraktım. Gerçekten de çok

romantikti: Sis, esrarın gri gölgesi misali dünyanın hızla dönmekte olan bir noktasının üzerinde kuluçkaya yatmış ve salt ışık parçacıkları olan, çalışmaya dair delice bir hevesle lanetlenmiş insanların kimisi tahtadan, kimisi çelikten yapılmış atlarını bu esrarın tam kalbine doğru sürmekte, görünmez olanın içinde yollarını el yordamıyla aramakta, yürekleri belirsizlik ve korkuyla ağırlaşmış olduğu halde özgüvenle ve gürültüyle şakıtmaktaydılar.

Refakatçimin sesi beni bir kahkahayla kendime getirdi. Gizemin içinde keskin bir görüşle dolandığımı sanarken, aslında ben de el yordamıyla, debele-nerek ilerliyordum.

“Hey! Bize doğru gelen biri var,” diyordu. “Şunu duyuyor musun? Hızla geliyor hem de. Dosdoğru üstümüze geliyor. Sanırım bizi henüz duymadı. Rüzgâr ters yönden esiyor.”

Rüzgâr. Bütün şiddetiyle üstümüze esiyordu ve ben biraz ilerimizde öten düdüğü çok net duyuyordum.

“Feribot olabilir mi?” diye sordum.

Başıyla onayladı ve “Aksi takdirde bu kadar hız yapamazdı,” diye ekledi. Hafifçe kıkırdadı. “Yukarıdakiler endişelenmeye başladı.”

Yukarı baktım. Kaptan başını ve omuzlarını köşkün dışına dayamış ve gözlerini, saf irade gücüyle içini delip geçebilecekmiş gibi büyük bir dikkatle sese dikmişti. Yüzü, tıpkı tırbazana dayanmış, görünmez bir tehlikeye doğru aynı dikkatle bakmakta olan refakatçimin yüzü gibi endişe doluydu.